

De uitvallende hond

Het is een vaak voorkomend verschijnsel waar geen enkele hondeneigenaar op zit te wachten: uitvallen aan de lijn naar andere honden. Soms ook naar mensen, kinderen, fietsers, etc. maar dat wil ik in dit artikel even buiten beschouwing laten. In dit artikel gaat het puur om het uitvallen naar andere, al dan niet aangeliijnde honden. Waar komt dit uitval gedrag vandaan, waarom komt het zo vaak voor en, het belangrijkste, wat kun je er aan doen? Of beter nog: hoe kun je dit gedrag voorkomen?

Heel belangrijk is om ons nou eens echt te verdiepen in het hoe en waarom van dit uitval gedrag. Vaak heeft de eigenaar van de uitvallende hond er wel een bepaalde theorie over. Bijvoorbeeld dat de hond een onaangename, mogelijk zelfs traumatische ervaring heeft gehad in een conflict met een andere hond. Of zijn hond zou gewoon "dominant" zijn, of ziet de cirkel rondom zichzelf en zijn baas als een soort verplaatsbaar territorium dat met hand en tand verdedigd dient te worden, en zo zijn er nog talloze theorieën die hierover de ronde doen.

Welke verklaring voor dit gedrag de eigenaar er ook op nahoudt, er is altijd dat gevoel van schaamte, van zich erop aangekeken voelen, een enorm gevoel van frustratie omdat, wat de eigenaar ook doet, het gedrag er niet beter op wordt. Integendeel; na elke berisping van de eigenaar lijkt het gedrag alleen nog maar erger te worden. Toch kan het iedere honden eigenaar overkomen.

Laten we eens even bij het begin beginnen. De pup leert de eerste, pakweg, acht weken van zijn leven allerlei "hondse" omgangsvormen van zijn moeder, broertjes, zusjes en eventueel andere in het gezin aanwezige honden. Hij leert de hondentaal. De betekenis van een jank, blaf, grom en andere geluiden. Van lichaamstaal. En heel belangrijk: de jonge pup leert al heel vroeg allerlei conflict vermijdende signalen.

En die conflict vermijdende signalen hebben alles te maken met de verklaring voor het uitvallen aan de lijn.

Laten we eerst eens kijken naar die conflict vermijdende signalen. De functie van deze signalen is, zoals het woord al aangeeft, bedoeld om conflicten met andere honden te voorkomen. Bepaalde uitzonderingen daar gelaten, is namelijk geen enkele hond van nature echt graag op een conflict uit. Natuurlijk zijn er situaties denkbaar waarin een hond het conflict wel aan zal gaan. Denk maar aan de strijd om de gunsten van een loopse teef of het in bezit willen houden van iets dat voor de hond heel waardevol is, zoals bijvoorbeeld een lekker bot of dat heerlijk stinkende karkas dat hij net in de struiken gevonden heeft.

Wat zijn nou bijvoorbeeld conflict vermijdende signalen? Ten eerste zit hem dit al in de manier waarop twee loslopende honden elkaar tegemoet komen. Waar wij mensen doorgaans recht op een andere persoon afstappen zullen honden elkaar in een omtrekkende beweging benaderen. Daarbij zullen zij elkaars blik zoveel mogelijk proberen te vermijden. Een vriendelijke brede kwispel van de staart, een voorpootje opheffen, even breeduit gapen, de grond besnuffelen, maar vooral steeds de zijkant van het lichaam naar de andere hond toe gericht houden en de blik steeds afwenden zijn heel duidelijke, vredelievende signalen. Vele als "stresssignalen" aangeduide gedragingen of houdingen, hebben ook een duidelijke conflict vermijdende functie.

Maar als honden zo vredelievend van aard zijn, waarom gaat het dan toch zo vaak mis?

Het gaat mis zodra wij mensen ons hondje gaan beperken in zijn mogelijkheden om zijn conflict vermijdende gedrag in te zetten. Doen wij dat dan? Ja, helaas doen wij dat! Sterker nog, wij doen vaak al het werk dat de moederhond en de nestgenootjes van onze pup verzet hebben om er een

sociaal vaardig hondje van te maken, compleet teniet door al onze, overigens absoluut goed bedoelde inspanningen, om ons pupje te socialiseren.

Socialiseren wordt helaas vaak toch verkeerd begrepen. En dat begint al aan het lijntje....

Het lijntje dat wij aan ons hondje vastmaken is van levensbelang. In onze overvolle maatschappij, met zoveel mensen, verkeer, dieren, drukte, etc. zou het onverantwoord zijn om onze honden overal los te laten lopen. Dit artikel is dus geen pleidooi om onze honden dan maar niet meer aan te lijnen. In tegendeel. Iedereen die mij een beetje kent, weet dat ik juist een enorme tegenstander ben van het zomaar overal los laten lopen van honden. Ik vind dat een hond pas los mag lopen wanneer hij geen overlast veroorzaakt. Niet aan andere mensen, niet aan andere honden en zeker ook niet aan de flora en fauna van ons prachtige landje.

Het is dan ook niet het lijntje waardoor het mis gaat, maar onze manier van omgaan met de hond wanneer hij *aan* het lijntje is. Want dat lijntje verandert echt alles! En dat is iets dat wij ons goed moeten realiseren, nog voordat er problemen optreden aan dat lijntje. Want dan is er al van alles gebeurd wat beter voorkomen had kunnen worden.

Veel kersverse puppy eigenaren vinden het leuk om pups met elkaar te laten spelen. Of juist een pup met een fijne, sociaal vaardige volwassen hond. Op zich hoeft daar niets mis mee te zijn. Wanneer je pups slechts kort met elkaar laat spelen, een aantal zaken goed in de gaten houdt en heel scherp oplet of het echt voor beide pups leuk en ontspannen spelen is, is daar niet zoveel mis mee. En zeker van het spelen met een goed in zijn vel zittende volwassen hond, kan de pup heel veel nuttigs opsteken.

Mits..... dit allemaal niet aan het lijntje plaats vindt!!!

Hoe gezellig, fijn en ontspannen het spelen aan het lijntje er ook uit mag zien, vroeg of laat komt er toch een moment waarop de pup zich ineens bewust wordt van de belemmering van dit lijntje. Wanneer we naar natuurlijk spel van honden kijken, zien we bijvoorbeeld dat één van de honden even een time-out neemt. Hij loopt even weg, gaat overdreven geïnteresseerd ergens aan staan snuffelen, gaat even liggen, al dan niet in een plas water, kortom, doet even iets anders om tot rust te komen, even te pauzeren, of zelfs omdat het hem even allemaal teveel en / of te wild werd. Als het goed is, vangt de andere hond dit signaal op en wacht even beleefd met verder spelen.

Laat je honden of pups aan de lijn spelen, hebben ze deze mogelijkheid niet. Ook op andere manieren worden zij zich steeds meer bewust van dat lijntje dat toch wel hindert en in de weg zit. Hoewel er op dat moment misschien nog geen vuiltje aan de lucht is, is de pup zich hier wel van bewust en neemt hij dit mee in zijn volgende ontmoeting, aangeliënd met een andere hond. Wanneer deze hond of pup misschien net weer even wat ruwer speelt, wat imponerend of zelfs bedreigend overkomt, is hij zich nog meer bewust van dat hinderende lijntje. Dat lijntje dat zorgt dat hij niet weg kan, dat hem belemmert in het tonen van zijn conflict vermijdende signalen, etc. Zo bouwt zich iets op in onze pup waar wij ons op dat moment nog helemaal niet bewust van zijn. Want "hij speelt altijd zo lief aan de lijn". Maar intussen begint de pup zich steeds minder prettig te voelen in het (aangeliende) contact met andere honden. Ook al zien wij dat nog niet....

Ontmoetingen met andere honden geven hem stress, onzekerheid en zelfs op den duur angst. Angst om niet meer weg te kunnen, angst omdat hij belemmerd wordt in zijn conflict vermijdende signalen, angst dat hij de situatie niet meer in de hand heeft. Om iets aan zijn angst en stress te kunnen doen, ziet hij nog maar één mogelijkheid: agressie. Want de overige gedragingen (conflict vermijdende signalen, een blokje om lopen of zelfs wegvluchten) zijn niet voor hem beschikbaar omdat hij al heel

jong, in het onschuldig lijkende aangeliijnde spel met andere pups, ervaren heeft dat de lijn hem hierin belemmert.

Maar hoe zit het dan met dat socialiseren met andere honden? Zoals al aangegeven, heeft de pup in het nest al een prima socialisatie gehad en heel veel sociale vaardigheden opgedaan die hij nodig heeft in de omgang met andere honden. Onze taak, nu wij het overnemen van de moederhond, is hem te laten zien dat er nog heel veel andere honden bestaan dan de honden waarbij hij tot nu toe is opgegroeid. Honden die anders ruiken, er anders uitzien, andere geluiden maken en ja, zich zelfs ook heel anders kunnen gedragen.

Betekent dat nu dat hij ook met al deze andere honden moet leren spelen? Dat is natuurlijk aan u om te bepalen. Persoonlijk vind ik dit niet nodig. Leer hem dat u het middelpunt van zijn wereld bent, dat alle leuke dingen bij u te beleven zijn en dat andere honden prima zijn, maar dat er niet altijd directe interactie hoeft te zijn met andere honden. Tenminste zeker niet wanneer één of beide honden aan de lijn is/zijn!

Bent u één van de vele mensen die het belangrijk vinden dat hun hond lekker met andere honden moet kunnen spelen, wil ik u absoluut niet ontmoedigen. Maar realiseer u wel goed dat veel honden, eenmaal op volwassen leeftijd, spelen eigenlijk helemaal niet meer zo leuk vinden. Maar heeft u wel zo'n heerlijke jolige speel-hond, laat hem dan gerust zijn gang gaan, maar alleen met gelijk-gestemden. Verdiep u echter eerst goed in honden gedrag. Wees ervan bewust dat verschillende honden (-rassen) ook verschillende manieren van spelen hebben en dat hier altijd onbedoelde misverstanden op de loer liggen. Laat uw hond alleen spelen als u zeker weet dat u hem ook weer bij u terug kunt roepen. En leer de spelende honden goed te "lezen", zodat u op tijd kunt ingrijpen wanneer het voor één of beide honden minder leuk dreigt te worden.

Maar het belangrijkste: LAAT AANGELIJNDE HONDEN NOOIT MET ELKAAR IN INTERACTIE GAAN!

Wat kun je nu doen aan je reeds uitvallende hond? In de eerste plaats is het belangrijk om te accepteren dat u het uitvallende gedrag op zich niet zomaar zult kunnen veranderen, omdat er een heftige emotie aan ten grondslag ligt. Op het moment van uitvallen heeft het totaal geen zin om uw hond te corrigeren, een commando te geven of wat dan ook. Corrigeren van dit gedrag zal het alleen maar erger maken omdat de hond een associatie zal leggen tussen uw correctie en de andere hond. Waardoor die andere hond dus in zijn beleving nog bedreigender wordt. Er volgt immers nog iets onaangenaams op het zien van die andere hond!

Belangrijk is dat u de hond het vertrouwen gaat geven dat u er altijd voor zult zorgen dat hij niet meer in de voor hem zo bedreigende situatie terecht zal komen. Waar het lijntje hem voorheen hinderde in zijn conflict vermijdende gedrag, gaat u nu met het lijntje zorgen dat u het conflict vermijdende gedrag voor uw rekening neemt. U zorgt dat uw hond niet meer in dit soort conflict situaties terecht komt. Komt u een hond tegemoet, steek de straat over en maak een flinke omtrekkende beweging. Is er geen mogelijkheid om over te steken, sla een zijstraat in, beklim desnoods de dijk of loop het hele eind terug. Wees inventief, maar zorg dat uw hond weer gerust kan ademen bij de aanblik van andere honden. Wanneer uw hond beseft dat u voor hem zorgt, dat u de zaken netjes en betrouwbaar voor hem regelt en dat hij op u kan bouwen, zal de stress langzaam maar zeker verminderen.

Daarnaast zijn er ook therapieën voor uw uitvallende hond waarbij hij leert op een andere manier met voor hem bedreigende prikkels om te gaan.

Neem voor meer informatie gerust contact met ons op.

